

Kamianets-Podilskyi: Abetka-Svit, 2018. 186 p.

7. Pylypiuk T. The use of pedagogical software tools in education. Proceedings of the XXIV International Scientific and Methodological Conference «Management of Quality of Specialists Training», April 18–19, 2019, Odessa. Odessa: Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, 2019. Part 1. P. 193–195.

Піддячий Микола,

д. пед. н., професор, член-кореспондент Міжнародної Слов'янської Академії освіти імені Яна-Амоса Коменського, головний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України

СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА: ОСОБИСТІСНИЙ ТА СУСПІЛЬНИЙ ВИМІРИ

У процесі еволюції людини відбувається зміна станів природного, особистісного та суспільного характеру. Це спонукає до розроблення та вирішення нових завдань соціально-професійної підготовки з метою забезпечення поступу людини та суспільства. Оскільки поряд з прогнозованими змінами в природі, людині, суспільстві, соціально-економічному просторі відбуваються й не прогнозовані, то й структурування завдань, знаходяться у вимірі буття соціуму, впливу людини на природу, способів пізнання людиною світу та себе в сучасних умовах.

Перед суспільними інституціями постає завдання створення світу культури та цивілізації шляхом проектування нової реальності, яка забезпечуватиме соціально-професійний поступ особистісного і суспільного характеру в умовах конкурентного швидкозмінного середовища глобалізованого простору. Окреслений напрям дослідження є актуальним, оскільки відноситься до питань розвитку людини, суспільства, держави та розбудові їх гуманітарної безпеки.

У процесі розробки проблеми підготовки особистості до соціально-професійної діяльності узагальнені наукові теорії і положення, які відображають вітчизняний (Бех І. Д., Власюк О. С., Зязюн І. А., Піддячий В. М., Гуцан Л. А., Морін О. Л., Охріменко З. В., Пархоменко О. М., Гриценко Л. І., Ткачук І. І.; Піддячий М. І., Доротюк В. І., Левченко Н. Г., Туташинський В. І.; Юрженко В. В.) і світовий досвід (Armstrong, P. I., Rounds, J., Hubert, L. Blustein D. L.) зі створення умов та розроблення систем соціально-професійної підготовки особистості із врахуванням особистісної та суспільної значущості.

Метою дослідження обрано теоретичне обґрунтування системного підходу соціально-професійної підготовки особистості як основи її життєдіяльності та функціонування суспільства.

Відповідно до мети виокремлені такі завдання дослідження: 1) розроблення методологічної основи соціально-професійної підготовки особистості; 2) створення цілісної картини соціально-професійної підготовки для родини, територіальної громади, суспільних інституцій та окреслення її значущості й ролі у процесі свідомого та цілеспрямованого поступу особистості.

Соціально-професійна підготовка особистості є актуальною проблемою у зв'язку з розбудовою в Україні соціально-економічних відносин на новому етапі розвитку особистості, суспільства та держави. Нинішня ситуація стосовно вирішення означеної проблеми, характеризується наявністю існуючого доробку як підґрунтя для подальших пошуків і створення системи соціально-професійної підготовки. Це потребує коригувань у напрацюваннях минулого, які стосуються гармонізації психологічної сфери особистості засобом навчально-виховного та суспільного впливу.

Останні роки підготовки до соціально-професійної діяльності увага акцентувалася у бік когнітивної (знаннєвої) підготовки ігноруючи операційно-технологічну (діяльнісну) складову психологічної сфери, що спричинило культ отримання знань без умілого застосування на практиці. Наслідком такої організації підготовки до життя та праці є зниження якості продуктивних сил, які виробляють соціально значущий продукт праці.

Одним із засобів, який допоможе вирішити частку окреслених завдань є система соціально-професійного розвитку особистості на етапах вікового становлення. Вона має на меті сформувати високий рівень готовності до реалізації особистісних і громадянських значущих цілей в умовах глобалізованого простору за рахунок підвищення рівня конкурентоспроможності людини. Від досягнення цієї мети залежить успішна взаємодія зі світом як на виробничому рівні, так і на рівні особистісного і суспільного взаєморозуміння, взаємоповаги, взаємодопомоги.

Розбудовується соціально-професійний простір шляхом проектування на власному культурологічному підґрунті. Національний проект має враховувати ризики пов'язані із зовнішнім впливом учасників міжсуспільної взаємодії, які мають власну культуру, суспільні цінності та визначені пріоритети розвитку.

Відповідно суспільство та освітньо-наукові інституції, які представлені за певною структурою соціальних прошарків, повинні забезпечити підготовку гармонізованої особистості у напрямі формування компетентностей із спеціалізацією у відповідній галузі обраній для соціально-професійної діяльності та взаємодії.

Розроблений авторський термін та зміст соціально-професійного розвитку.

СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ (С.-п.р.о.) – процес спрямований на духовне, інтелектуальне, фізичне, соціальне і професійне формування особистості через поетапний індивідуальний вияв у системі її мотивів фундаментальної потреби пізнання в обраній для діяльності виробничій чи невиробничій сфері на ринку праці та застосуванні отриманих знань для становлення операційно-технологічної (діяльнісної) складової психологічної сфери з метою професійної взаємодії у процесі вироблення суспільно значущого продукту праці. С.-п.р.о. є комплексною науково обґрунтованою системою форм, методів, засобів і технологій залучення до реалізації особистісних та громадянських значущих цілей, формування цінностей та розбудови відносин, яка цілеспрямовано використовується для досягнення мети: вироблення в свідомості людини внутрішньої потреби самовираження та самоствердження шляхом створення соціально значущих матеріальних і духовних цінностей необхідних для задоволення потреб; засвоєння визначеного змісту освіти й застосування певної системи базових і спеціальних знань та норм, які дають змогу повною мірою функціонувати в суспільстві та професійному середовищі; реалізації творчого потенціалу, здібностей, задатків; формування рівнів компетентностей на етапах вікового розвитку; здобування психологічного та соціально-професійного досвіду; гармонізованого розвитку; капіталізації людських ресурсів в умовах реальної та прогнозованої трудової діяльності і взаємодії на ринку праці.

З огляду на закономірні зв'язки між метою, засобами та результатами соціально-професійно спрямованого навчання й умовами їх застосування увага приділяється таким основним складовим змісту освіти й вимогам до підготовки учнів в основній та старшій школі: 1) трудова діяльність та її інфраструктура; 2) праця людини; 3) професійна культура; 4) професійна орієнтація; 5) господарювання у побуті; 6) підприємницька діяльність; 7) соціально-професійна взаємодія на ринку праці.

Висновки:

1. Проектування та реалізація системи соціально-професійної підготовки особистості знаходиться в прямій залежності від процесів природного та суспільного характеру, які відбуваються на території життєдіяльності певного соціуму;

2. Теоретично обґрунтована система соціально-професійної підготовки в умовах розбудови громадянського суспільства стимулює процеси формування як когнітивної складової психологічної сфери, так і операційно-технологічної, мотиваційної, етичної, соціальної, поведінкової.

3. Сучасний етап розвитку характеризується одержанням нових знань про соціально-професійний простір на стикові різних наук, зокрема, філософії, логіки, загальної та соціальної психології, педагогіки, соціології, економіки, нейронаука, теорії свідомості, психолінгвістики тощо.

Список використаних джерел

1. Піддячий В. Аксіологічні основи розвитку громадянської компетентності майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 2018. Вип. 1–2. С. 15–21.
2. Піддячий М. І. Навчально-виховний процес профільної школи: соціально-професійне спрямування. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2014. Вип. 17. С. 98–105.
3. Піддячий М. І. Освіта і наука України: соціально-професійний розвиток. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 13, Проблеми трудової та професійної підготовки. Випуск 8: зб. Наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 132 с. С. 75–80.
4. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу: монографія / Л. А. Гуцан, О. Л. Морін, З. В. Охріменко, О. М. Пархоменко, Л. І. Гриценко, І. І. Ткачук, за ред. О. Л. Моріна. Харків: “Друкарня Мадрид”, 2016. 220 с.
5. Формування освітнього середовища профільної школи / Піддячий М. І., Васьківський М. В., Доротюк В. І., Левченко Н. Г., Туташинський В. І., Кохан О. В., Ассанов М. О., Рогоза В. В., Коляновська М. С.; за ред. М. І. Піддячого. К.: Пед. думка, 2013. 200 с.

Пікуль Тетяна,

магістрантка II курсу факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ЯК ОДНА З ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ, ЇХ ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ

У сучасній теорії і практиці управління планування функціонування соціальних систем розглядається як визначення